

3 Mayıs
2023

HAFTALIK GÜNDEM

PAHALILIK SÜRÜYOR

Nisan ayı enflasyon oranları açıklandı. Öncelikle daha gerçekçi olan İTO Ücretliler Geçim Endeksinin verileri ile başlayalım. İTO'ya göre TÜFE Nisan 2023'te aylık yüzde 4.57, yıllık yüzde 62.46 oranında artmış. ÜFE ise aylık yüzde 3.114, yıllık yüzde 70.58 olmuş. Harikalar yaratan TÜİK'e göre TÜFE Nisan ayında yüzde 2.39, yıllık yüzde 43.68 olmuş. Aynı dönem için ÜFE aylık yüzde 0.81, yıllık yüzde 52.11 olarak açıklanıyor. Sadece TÜFE oranlarını açıklayan ENAG ise Nisan 2023 için aylık yüzde 4.86, yıllık yüzde 105.19 olarak enflasyon oranlarını açıklıyor.

Neresinden bakılırsa bakılsın hayat pahalılığı dayanılmaz boyutlarda sürüyor.

TÜİK uzun zamandır enflasyon sepetinin ayrıntılarını açıklamıyor. Açıkladığı oranlar ise bilimsellikten, halkı ikna etmekten uzak. Bu şekilde işçilerin, emeklilerin, memurların gelirlerinin çalınmasına ortaklık etmiş oluyor. Bu konuda DİSK'in açtığı davada mahkeme TÜİK'e "enflasyon sepetini açıkla" demesine rağmen bu dönemdeki açıklamalarda da TÜİK verileri nereden aldığını, nasıl işlediğini gizli tutmaya devam etti. Sözüm ona bir kamu kuruluşu olan TÜİK, mahkeme kararını uygulamıyor. İktidar değişirse TÜİK'in enflasyon yöntemi ve varsa bu konuda işlenen suçlar ortaya çıkartılır diye umulabilir.

Pahalılık ve işsizlikle köklü bir mücadeleye girişmeyen AKP, her kesimden, her sektörden, her kuruma işçi, jandarma, sağlıkçı, öğretmen, bekçi alıyor. En son Taş Kömürü Kurumu 2 bin kişi işe alacak diye duyuru yaptı. "Karabük Demir Çelik fabrikası da 600 işçi alacak inşallah" dedi

KAPİTALİZM SARSILIYOR

Amerikan Federal Bankası FED, faizi yine artırma kararı aldı. Bu dönem es geçebilir diye de bekleniyordu. Faiz yüzde 0,25 baz puan arttırıldı. Buna bağlı olarak bankacılık krizinin sürdüğünü de söyleyelim. First Republic Bankası da sıkıntıya girmişti. Morgan Bankası bu bankayı satın alarak kurtarmış. Şimdilik kriz yaşayan bankaları rakiplerinin ya da daha büyük bankaların satın alması yoluyla üstü örtülü şekilde kamu kaynaklarının kullanılması yolunu tutuyorlar. Bir süre sonra doğrudan kamulaştırma yolunu izlemek zorunda kalabilirler.

1 MAYIS

Türkiye’de 1 Mayıs yaygın ve kitlesel kutlandı. İstanbul Maltepe’deki ana 1 Mayıs gösterisi de geçen yıllara göre daha kitleseldi.

Fransa’da 1 Mayıs’a, 2009’dan bu yana ilk defa bütün sendikalar; katolik, sosyalist, ilerici, gerici, liberal sendikalar ortak olarak katıldı. Polisin çok sert saldırmasına rağmen işçiler direnişlerini sürdürdü. Sendikalar toplamda 2 milyon kişinin 1 Mayıs’a katıldığını açıkladı. Esas talep de Eylülde yürürlüğe girecek olan emeklilik yaşını uzatan düzenlemenin iptali. Fransa işçi sınıfı hâlâ direniyor.

Küba’da yakıt sıkıntısı yüzünden merkezi kitlesel 1 Mayıs gerçekleştirilemedi. Ülke genelinde yaygın kutlamalar yapıldı.

Sri Lanka’da 1 Mayıs’a genel katılım yüksekti, komünist partinin korteji de kitleseldi.

Dünya genelinde bu yıl 1 Mayısların yaygın ve daha kitlesel geçtiği söylenebilir. Dünya işçi sınıfının ve ezilen halkların yeni atılımlar için güç biriktirdiğini söyleyebiliriz.

MAVİ BONCUKLAR

Gazeteci Hakan Aksay, bir süredir İmamoğlu’nun Ukrayna ve Rusya işleri danışmanı olarak çalışıyor. Aksay, 26 Nisan tarihinde Moskova’da “Seçimler Öncesi Türkiye” diye toplantı düzenlemiş. Toplantıya giderken de Kılıçdaroğlu’ndan, toplantıda okunmak üzere mektup götürmüş. Yayınlanan mektup Türkiye ve Rusya ilişkilerini sürdürme yönünde gayet dengeli olmuş. “Türkiye Rusya tarih boyunca rekabet etmiştir ama hep dengeli bir ilişki kurmuştur. Kurtuluş Savaşımızı da kapsayan son 100 yıl ise iki ülke dayanışmayı seçmiştir. Millet İttifakının zaferinden sonra da ilişkilerimiz karşılıklı saygı çerçevesinde gelişmeye devam edecektir” denilen mektup, esasen Rusya’daki kaygıları düşünen, Türkiye halkı ve ekonomisi için oldukça önemli olan ilişkilerin korunması yönünde bir politika anlamına geliyor.

Ne var ki Kılıçdaroğlu bu adımının Batılı ülkelerde kaygılara yol açacağını düşünmüş olmalı ki, bu adımını sözüm ona dengelemek için üst üste mitinglerde “Rusya 34 askerimizi öldürdü. Şehit etti, şehit. Erdoğan ne yaptı? Putin’in ayağına gitti. Kapıda beklettiler. Kronometre tuttular. Aşağıladılar. İşte bunların milliyetçiliği bu kadar” diye konuşuyor. Kılıçdaroğlu sapla samanı karıştırıyor. Bir tarafa mektup veriyor. Diğer tarafı memnun etmek için mitinglerde konuşuyor. Bir de güya “asıl milliyetçi benim” diye vurgu yapıyor. Batı ile ilişkilerinin incittiği yurtsever duyguları Rusya düşmanlığını körükleyerek dengelemeye çalışıyor.

SEÇİM KAMPANYALARI

Kılıçdaroğlu "Emekçiler" diye bir video yaptı. Öneri Aziz Çelik'in köşe yazısında yapılmıştı. Hemen karşılık buldu. Tabii emekçiler başlığının karşılık bulması çok güzel ama videoyu hazırlayan uzmanların emekçi sorunlarına bu kadar uzak olması ayrı bir sorun. Videoda "Asgari ücreti vergi dışına çıkaracağız" diye bir vaat var. Bu vaade hemen Erdoğan atladi, "Yahu zaten bir buçuk yıldır bunu uyguluyoruz. Senin dünyadan haberin yok" dedi. Oysa videoda işçilerin grev haklarını istedikleri gibi kullanabileceklerini, bunu sağlayacağını vaat etmişti. Bu vaat o teknik hata yüzünden çok fazla gündeme gelemedi.

Erdoğan her sene Eylül ayında yapılan Teknoloji Festivali TeknoFest'i erkene alınarak seçim kampanyasının bir parçası hâline getirdi. Esas olarak kamusal kaynaklarla, genelde kamu için üretilen teknolojilerin sergilendiği festival, bir kamu hizmetinin daha seçim kampanyalarına kurban edilmesi olarak da tarihe geçmiş oldu.

Kılıçdaroğlu Teknofest'in Yeşilköy havalimanında yapıldığı gün video yayınladı. Videoda "Yeşilköy Atatürk Havalimanını onlar bozdular. Bir pistini kendi ailesi için kullanıyor. Diğer tarafları bozdular. Biz gelince burasını Atatürk Havacılık ve Uzay Merkezi yapacağız. Bu işi de Amerika'da Fatih ve Eren Özmen'in SNG şirketine vereceğiz" dedi. Sierra Nevada Corporation SNG, CIA ile içli dışlı olan bir firma. Kılıçdaroğlu bu şirketin adını geçirir geçirmez hemen "Gördünüz mü? CIA firmasına Atatürk Havalimanını peşkeş çekecekler" diye kampanya başlat-

tılar. Kılıçdaroğlu, "Bu şirketin CIA bağlantısı yeni mi ortaya çıktı. Bu firma Erdoğan ile görüştü. Sonra kendileri yatırım yapmaktan vazgeçmiş" diye kendini savunmaya çalıştı.

Tabii ki, şu şirkete vereceğim demenin aynı zamanda ihalesiz, kuralsız, adeta bir peşkeş çekmek demek olduğu da gündeme geldi. Ayrıca Erdoğan "Şehrin ortasında uzay merkezi mi olur? Millet böyle tesisleri çöllere kuruyor, çöllere" diyerek Kılıçdaroğlu'nu yine iş bilmez olarak gösterdi. "Hani havalimanını tekrar açacaktınız?" soruları da gündeme geldi.

Kılıçdaroğlu durumu toparlamak için "Havalimanı tekrar açılacak. Hem havalimanı olacak, hem de uzay merkezi" dedi.

Oysa Teknofest'in seçim için kullanılmasını kınayıp "Havalimanını tekrar açacağız" dese gayet yeterli olabilirdi. Ya da hiçbir şey demese de olurdu.

Kılıçdaroğlu tüm falsolarına, hatalı çıkışlarına rağmen seçimi önde götürüyor. Son günlerde büyük bir hata yapmazsa sandıktan önde çıkacağı tahmin ediliyor. Kılıçdaroğlu "Seçimi ilk turda yüzde 60 oyla alırım diyor. Biraz yüksekte konuşuyor ama saha gözlemleri de uyuyor. Erdoğan taraftarları da "İki lider de kıran kırana, ama Erdoğan kazanmaya daha yakın" diyorlar. Bu açıklama bile çok önemli. Önceki seçimlerde Erdoğan yandaşları, "Açık farkla alıyoruz" diye rahat rahat konuşuyordu. Şimdi bütün umutlarını ikinci tura bırakmış görünüyorlar.

KARANLIK FİKİRLER

İçişleri Bakanı Soylu "15 Temmuz Batı'nın askerî darbesiydi. 14 Mayıs da Batı'nın siyasi darbe girişimidir" dedi. İkisini birbirine eşitledi. Oysa seçim tarihini bile AKP belirlemişti. Soylu, büyük tepkiyle karşılaşınca geri adım attı.

Erdoğan "Kandil'in desteğini alarak seçilen bir cumhurbaşkanına, bizim halkımız cumhurbaşkanlığını vermez" dedi. Tabii burada aynı zamanda seçimi kaybetmek üzere olduğunu da kabul etmiş oldu. Sonra adına yapılan düzeltme açıklamalarında "Seçimi kazanamaz" demek istedi denildi. Erdoğan başka bir konuşmada "Onlar Kandilden emir alıyor biz Allah'tan emir alıyoruz" da dedi. Korku dağları sarınca bütün İslâm teamüllerini bile ayaklar altına almaktan çekinmiyorlar.

Mehmet Uçum "İktidar değişimi olursa bağımsızlığımızı, toprak bütünlüğümüzü yitirebiliriz" dedi.

Binali Yıldırım "Bu işgalcilerle, işgale direnenler arasında bir seçimdir" dedi.

Bekir Bozdağ ise "Seçim sonucunda ya sabaha kadar şampanya patlatıp içenler, ya da şükür namazı kılanlar kutlama yapacak" dedi. Tabii, insan şampanya lafının nereden geldiğini merak ediyor. Türkiye'de şampanya yaygın bir içki değildir. Gerçi Egemen Bağış'ın büyükelçi olarak atanmasından sonra özel uçakta şampanya içtiği görüntüler yayılmıştı. Acaba onun zevkini yaygın bir durum sanmış olabilir mi?

Bütün bu fikirlerden sonra Erdoğan'ın yeni bir müjdesini de atlamayalım. Erdoğan "Gabar'da, Cudi dağında yeni bir petrol rezervi bulduk. Günlük petrol ihtiyacımızın yüzde 10'u buradan karşılanacak. Bunun için 100 kuyu açacağız." dedi. Böyle bir gerçeklik var mı tam olarak bilmek zor. Ama 100 kuyu açmak demek, zaten yıllarca sürecek bir çalışma demek. Ve rezervin gerçek durumu bu kuyular açılmaya başladıktan sonra görülecektir. Sadece bu teknik bilgiyi hatırlatıp geçelim.

MİT OPERASYONU

MİT, IŞİD'in yeni şefi Kureşî'yi Suriye'nin Türkiye kontrolünde olan Afrin Cinderes'te öldürdüğünü ilan etti. Bölge Hatay'a da çok yakın. Büyük olasılıkla MİT, Amerika'nın bölgede operasyon yapıp Türkiye aleyhine kullanılacağı bilgisini aldı ve operasyonu kendi yaptı. Pentagon Sözcüsüne bu operasyon sorulduğunda "Doğrulamak mümkün değil" dedi. Operasyon aynı zamanda Erdoğan'ın, Batı'ya şirin görünmeye çalışması olarak da anlam taşıyor.

IŞİD liderlerinin sürekli Türkiye kontrolündeki bölgelerde vurulması, Erdoğan iktidarının IŞİD ile gizli bir anlaşmaya vardığının işareti olarak da yorumlanıyor.

MİT bugünlerde yurtdışı operasyonlarına ağırlık veriyor.

SURİYE CEPHESİ

Dış İşleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Türkiye Suriye Rusya ve İran Dış İşleri Bakanlarının toplantısının 10 Mayıs'ta yapılacağını duyurdu. Toplantı Moskova'da olacak.

İran Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi, Suriye'ye resmî ziyarette bulundu. "Şimdiden ilan edebiliriz ki büyük bir zafer kazandınız. Hem siz, hem biz büyük bir zafer kazandık. Bütün sömürgecilerin oyunlarını bozduk. Teröristlerin oyunlarını bozduk" dedi. Bu Suriye ablukasının kırılması ve desteğin pekişmesi açısından anlamlı.

MISIR İLE İLİŞKİLER

Türkiye'nin Mısır ile barışması yönünde olumlu bir adım daha atıldı. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için kapıda vize uygulaması başlıyor. Bu, ülkeye daha rahat giriş anlamına geliyor. AKP, kendi bozduğu ilişkileri kendisi toparlamaya çalışarak muhalefetin elinden belli kozları almaya çalışıyor.

SUDAN KRİZİ

Sudan'da çatışmalar maalesef devam ediyor. Çatışmaların devam ediyor oluşu iki tarafın da dişli çıktığı anlamına geliyor. Ama kriz insani bir felakete dönüşmek üzere. Bir haftalık ateşkes kararı için prensip kararı alındı ama daha önce de benzeri kararlara rağmen çatışmalar sürmüştü.

UKRAYNA BARIŞ GÖRÜŞMELERİNE SABOTAJ

Ukrayna ve Rusya temsilcilerinin Türkiye'de barış görüşmeleri olacak haberlerinin hemen ardından iki Ukrayna SİHA'sının Kremlin'e saldırdığı ortaya çıktı. İki SİHA, ancak Kremlin yakınlarında düşürülebildi. Yani Moskova'ya kadar ilerlemiş bir saldırı söz konusu. Saldırının doğrudan Putin'e suikast amacı taşıdığı düşünülüyor. Putin'e "Kremlin'de bile rahat olamazsın" mesajını iletmiş oldular.

Saldırı, Zelenski'nin barış yönündeki eğilimlerini durdurmak, sabote etmek amacıyla da planlanmış olabilir. Ama kesin olarak savaşta şiddeti tırmandırmak anlamı taşıyor. Ukrayna tarafı, saldırıyla ilgileri olmadığını iddia ederek; Rusya bize saldırmak için kendi yapmıştır savını ileri sürüyor. Şimdi tüm gözlemciler Rusya'nın bu saldırıya nasıl cevap vereceğini bekliyor.